

Til Borgerrepræsentationen

27-01-2017

Sagsnr.

2017-0070615

Svar på forespørgsel fra F og Ø til Overborgmesteren om Københavns Kommunes etiske investeringspolitik til BR d. 2/2 2017

Dokumentnr.

2017-0070615-1

Sagsbehandler

Hans M.S. Christensen

I Forespørgsel til Overborgmesteren om Københavns Kommunes etiske investeringspolitik (2017-0068760) beder Enhedslisten og Socialistisk Folkeparti Overborgmesteren om at redegøre for:

1. *Hvorfor Københavns Kommune fortsat har investeringer i virksomheder med aktiviteter i de ulovlige israelske bosættelser, der fordømmes bredt af verdenssamfundet, når det er i strid med kommunens etiske investeringspolitik,*
2. *Hvordan overborgmesteren forholder sig til, at kommunens investeringsforening efter flere år ikke har udvist evne til at leve op til politisk besluttede retningslinjer på området,*
3. *Hvad overborgmesteren vil gøre for at undgå, at kommunen fremover vil blive kritiseret for ikke at leve op til sin etiske investeringspolitik i forhold til menneskerettigheder og folkeret,*
4. *Hvorfor banken 'Bank Hapoalim' – der bl.a. er blacklistet af Pensam – er fjernet fra Københavns Kommunes liste over selskaber, som man ikke vil investere i,*
5. *Om overborgmesteren er enig i, at selvom man kan udlicitere opgaven, så kan man aldrig udlicitere det politiske ansvar for at kommunen investerer etisk ansvarligt,*
6. *Om overborgmesteren mener, at det er et demokratisk problem, at københavnere og borgerrepræsentanter ikke kan få oplyst, hvilke virksomheder, kommunen er i dialog med,*
7. *Om overborgmesteren vil være åben over for at tage imod råd og vejledning fra relevante NGO'er, så Københavns Kommune i fremtiden kan leve op til egne målsætninger samt FN's retningslinjer for ansvarlige investeringer.*

Baggrund

Danwatch-rapport

Danwatch har over flere omgange lavet undersøgelser og rapporter om danske investorers investeringer i selskaber med forbindelser til ulovlig aktivitet og/eller menneskerettighedskrænkelser i de besatte palæstinensiske områder. Den seneste rapport er udgivet januar 2017.¹

Center for Økonomi

Rådhuset, 2. sal, 39
1599 København V

E-mail
HMSC@okf.kk.dk

EAN nummer
5798009800206

¹ <https://www.danwatch.dk/undersogelse/forretning-paa-forbudt-land/>

Københavns Kommunes investeringer indgår også i undersøgelsen. I den forbindelse har Danwatch rettet henvendelse til Københavns Kommune, Økonomiforvaltningen, ad flere omgange:

1. ØKF har på anmodning fra Danwatch d. 21/9 2016 sendt oversigter over de selskaber, der indgår i porteføljen i kommunens investeringsforening pr. august / september 2016.
2. ØKF har d. 10/10 2016 svaret på skema vedr. kommunens investeringspolitik og aktivt ejerskab
3. Danwatch har d. 3/11 og 4/11 bedt ØKF svare på en række spørgsmål vedr. syv konkrete virksomheder, der indgik i kommunens portefølje august/september 2016, og som Danwatch mener er problematiske. Spørgsmålene drejer sig om følgende syv selskaber, hvor der er investeringer for sammenlagt ca. 425 t.kr.:
 - Caterpillar Inc.
 - Expedia Inc.
 - Hertz Global Holdings Inc.
 - Motorola Solutions Inc.
 - PayPal Holdings Inc.
 - Priceline group Inc
 - General Mills

Københavns Kommune meddelte Danwatch, at kommune ikke ønskede at svare på detaljerede spørgsmål om konkrete virksomheder, og svarede ”*Der offentliggøres kun navne på selskaber, som er blevet negativlistet. Det offentliggøres således ikke, hvis eksempelvis der finder en dialog sted med et selskab. Derfor kan der ikke svares på detaljerede spørgsmål vedr. de syv konkrete selskaber.*”

Økonomiudvalget blev d. 22/11-2016 orienteret om Danwatch’ henvendelse og kommunens svar.

Københavns Kommunes etiske investeringspolitik

Københavns Kommunes etiske investeringspolitik er politisk besluttet, oprindeligt i 2009. Den baserer sig på FN-konventioner og internationale normer, og gælder også i konfliktområder.

Den etiske investeringspolitik følger anbefalingerne i FNs principper om ansvarlige investeringer (UN PRI) om ”aktivt ejerskab”, hvor det gennem dialog søges at påvirke selskaber i den rigtige retning. Fører dialogen ingen vegne, bliver selskabet negativlistet og aktier / obligationer bliver solgt.

Det er vigtigt, at Københavns Kommune agerer sagligt, ordentligt og professionelt også i disse spørgsmål. Og det er hensigtsmæssigt, at de praktiske forhold vedr. screening m.v. håndteres af uafhængige parter.

Den praktiske håndtering af screening og dialog sker i regi af kommunens investeringsforening og det anerkendte uafhængige screening selskab, Ethix.

Svar på de enkelte spørgsmål

Vedr. pkt. 1

Københavns Kommunes etiske investeringspolitik baserer sig på FN-konventioner og internationale normer, og gælder også i konfliktområder. Har en virksomhed en problematisk adfærd undersøges forholdene og der indledes en dialog. Hvis en dialog med en virksomhed ikke fører nogen vegne, bliver aktier og obligationer solgt, og virksomheden bliver sat på negativlisten.

Vedr. pkt. 2

Københavns Kommune følger den politisk vedtagne etiske investeringspolitik, herunder principperne om aktivt ejerskab og dialog via kommunens investeringsforening og de etiske rådgivere.

Vedr. pkt. 3

Københavns Kommune følger den politisk vedtagne etiske investeringspolitik. Der kan være forskellige opfattelser af f.eks. i hvilket omfang, der skal være dialog eller negativ-listning, og derfor kan der også være kritik og debat om spørgsmålet.

Vedr. pkt. 4

Hvis en dialog med en virksomhed ikke fører nogen vegne, bliver aktier og obligationer solgt, og virksomheden bliver sat på negativlisten.

Og modsat, hvis en virksomhed på negativlisten har bevæget sig i den rigtige retning, kan virksomheden komme af negativlisten igen.

Københavns Kommune har p.t. ikke aktier eller obligationer i Bank Hapoalim (baseret på de seneste beholdningslister).

Kommunens investeringsforening og de etiske rådgivere har haft en grundig og konstruktiv dialog med Bank Hapoalim. Deres opfattelse er, at banken håndterer de dilemmaer, der følger med det at drive bank i Israel på en fornuftig og ansvarlig måde.

De har efter grundige fakta-tjek og dialog vurderet, at selskabet – omstændighederne taget i betragtning – håndterer de relevante risici, og er underlagt den lokale lovgivning, hvor der ikke må diskrimineres mellem forskellige befolkningsgrupper². Vurderingen er, at banken

² Ifølge Danwatch' rapport, Forretning på forbudt land.

<https://www.danwatch.dk/undersogelse/forretning-paa-forbudt-land/> skriver de

søger at have gode forbindelser til alle befolkningsgrupper, og det nævnes, at Bank Hapoalim er én af to israelske banker, som er korrespondentbank for de palæstinensiske banker.

Kommunens investeringsforening og de etiske rådgivere vil fortsat følge banken og udviklingen omkring banksektoren tæt.

I spørgsmålet er det anført, at *"Bank Hapoalim bl.a. er blacklistet af Pensam"*.

Af Danwatch' rapport fremgår det: *"Som den eneste danske investor har FOA's pensionskasse Pensam ekskluderet Bank Hapoalim. Adspurgt om årsagen forklarer Pensam, at det drejer sig om en gammel korruptionssag og ikke problematiske aktiviteter på besat palæstinensisk område. Pensam har dog planer om "at kigge selskabet efter i sømmene i løbet af det kommende ½ år"*.³

Vedr. pkt. 5

Placeringen af midlerne i investeringsforeningen sker ud fra de rammer og vilkår, herunder den etiske investeringspolitik som Økonomiudvalget har vedtaget. Det er politisk besluttet, at den praktiske håndtering med etisk screening, dialog og udarbejdelse af negativlister håndteres i regi af investeringsforeningen med bistand fra professionelle etiske screeningselskaber.

Vedr. pkt. 6

Via kommunens investeringsforening følges FN-linjen om aktivt ejerskab og påvirkning gennem dialog. Blandt de fleste andre danske investorer er det opfattelsen at offentliggørelse af, hvem der er dialog med, ikke virker gavnligt for at få virksomhederne til at ændre adfærd. Det er vurderingen, at man kommer længst ad den vej.

Københavns Kommune er meget åben om sine investeringer og etiske investeringspolitik F.eks. ligger negativlisterne på kommunens

israelske bankers brancheorganisation, Association of Banks in Israel, i et svar" at *de ifølge israelsk lovgivning ikke må diskriminere på baggrund af race, religion, religiøs gruppe, nationalitet, oprindelsesland, køn, seksuel orientering, politisk opfattelse, personlig status eller forældreskab.*

"Derfor kan banker ikke nægte services som huslån, finansiering af byggeprojekter eller banklån i Judea og Samaria (Vestbredden, red.), da det vil være diskrimination på baggrund af nationalitet, race, religiøs gruppe og politisk opfattelse, hvilket er ulovligt under israelsk lov."

³ Danwatch rapport. Forretning på forbudt land.

<https://www.danwatch.dk/undersogelse/forretning-paa-forbudt-land/>

På Pensams hjemmeside fremgår det ligeledes, at Pensam har ekskluderet Bank Hapoalim er p.g.a. korruption: https://www.pensam.dk/om-pensam/PDFfiler/Investering/06_PenSam's%20udelukkelsesliste%20selskaber%20dec%202016.pdf

hjemmeside, og medier og NGOer får udleveret beholdningslister, når de efterspørges.

Vedr. pkt. 7

Københavns Kommune etiske investeringspolitik følger FNs konventioner og retningslinjer, og der er åbenhed om den etiske investeringspolitik, beholdningslister og negativlistede selskaber. Københavns Kommune har i dag et udmærket samarbejdet med vores nuværende etiske investeringsrådgivere, men samarbejde med andre parter kan overvejes. Investeringsforeningen og de etiske rådgivere har også god dialog med andre parter.